

Målnummer: Ö 8001-21 **Avdelning:** 1
Domsnummer:
Avgörandedatum: 2022-10-18
Rubrik: Förenklad delgivning med e-post?
Lagrum: 23 § och 24 § delgivningslagen (2010:1932)
Rättsfall:

REFERAT

Lunds tingsrätt

Lunds tingsrätt förpliktade genom tredskodom den 26 juli 2021 [REDACTED] AB att till [REDACTED] betala 100 000 kr samt ersättning för rättegångskostnader.

Hovrätten över Skåne och Blekinge

[REDACTED] AB klagade över domvilla i Hovrätten över Skåne och Blekinge och yrkade att hovrätten skulle undanröja tredskodomen. I andra hand ansökte bolaget om resning i målet.

[REDACTED] anförde bl.a. följande. Bolaget har inte delgetts betalningsföreläggandet hos Kronofogdemyndigheten och inte heller information om att förenklad delgivning kunde komma att användas. De fel som har begåtts där har inte senare läkts i tingsrätten. Bolaget har varken delgetts eller mottagit föreläggande om att inkomma med svaromål till tingsrätten. Förutsättningar för Kronofogdemyndigheten att meddela utslag eller för tingsrätten att meddela tredskodom i målet har därför inte förelegat. De fel som har förekommit utgör domvilla, alternativt grund för resning i målet. Bolaget har varit förhindrat att åberopa felen vid tingsrätten eller annars haft giltig ursäkt att inte göra det.

Hovrätten (hovrättsråden [REDACTED], referent, och [REDACTED] samt tf. hovrättsassessorn [REDACTED] anförde i beslut den 29 november 2021 följande.

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt 23 § första stycket delgivningslagen (2010:1932) ska vid förenklad delgivning handlingen och kontrollmeddelandet skickas till delgivningsmottagarens senast kända adress. Bestämmelsen är visserligen teknikneutral och med senast kända adress avses den adress som delgivningsmottagaren har anvisat eller, om så inte har skett, den adress som tidigare har använts i målet. För att en handling ska kunna skickas på elektronisk väg torde förutsättas att parten anvisat ett sådant förfaringssätt (se prop. 2009/10:237 s. 137; Andersson & Synnergren, Delgivningslagstiftningen, [JUNO Version 2B], kommentar till 23 §).

Som framgår av dagboksbladet och yttrande från tingsrätten har föreläggande om att [REDACTED], vid äventyr av tredskodom, ska inkomma med svaromål delgetts bolaget genom förenklad delgivning via e-post.

Föreläggandet, och efterföljande kontrollmeddelande, har skickats till den e-postadress som företrädare för bolaget använt i ansökan om återvinning. Möjligheten att använda förenklad delgivning innebär viktiga effektivitetsvinster i domstolarnas handläggning men ställer samtidigt av rättssäkerhetsskäl särskilda krav på att domstolarna iakttar lagens förfaranderegler. Hovrätten konstaterar att bolaget inte särskilt efterfrågat att kommunikation i målet skulle ske via e-post. Det har dock framkommit att bolaget kommunicerat med tingsrätten genom e-postadressen även efter det att återvinningsansökan skickades. Tingsrätten har skickat sitt beslut i inhibitionsfrågan via e-post till bolaget och företrädare för bolaget har genom e-postadressen återkommit till tingsrätten kort efter mottagande av beslutet. Hovrätten finner därmed att det funnits förutsättningar för tingsrätten att delge efterföljande föreläggande via e-post. Något rättegångsfel som utgör domvilla har därför, såvitt avser delgivning i tingsrätten, inte förekommit. Vad [REDACTED] i övrigt anfört om handläggningen hos kronofogdemyndigheten och vid tingsrätten innebär inte heller att sådant fel har begåtts eller att det annars föreligger grund för domvilla eller resning. [REDACTED] ansökan om klagan över domvilla och resning ska därför avslås.

BESLUT

Hovrätten avslår ansökan om klagan över domvilla och resning. - - -.

Högsta domstolen

[REDACTED] AB överklagade och yrkade att HD skulle undanröja tingsrättens tredskodom och visa målet åter till tingsrätten.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, justitiesekreteraren [REDACTED] föreslog i betänkande att HD skulle meddela följande beslut.

SKÄL

Bakgrund

Punkterna 1-4 motsvarar i huvudsak punkterna 2-8 i HD:s skäl.

Frågan i målet

5. Frågan i målet är hur informationen om förenklad delgivning ska vara utformad för att delgivning ska få ske på det sättet. Även fråga om under vilka förutsättningar handlingar som ska delges med förenklad delgivning får skickas med e-post.

När delgivning behövs

6. Om rätten ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det göras genom delgivning. Delgivning ska användas om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt användas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna. (Se 33 kap. 3 a § RB.)

7. Ett föreläggande att inkomma med svaromål vid äventyr av att tredskodom annars kan meddelas är ett sådant föreläggande som behöver delges (se prop. 1990/91:11 s. 53).

8. Av 33 kap. 4 § RB framgår att om delgivning i allmänhet är särskilt stadgat. De allmänna bestämmelserna om delgivning finns i delgivningslagen (2010:1932) och delgivningsförordningen (2011:154).

Särskild delgivning med juridisk person

9. Bestämmelser om särskild delgivning med juridisk person finns i 27-30 §§ delgivningslagen. Delgivning sker genom att handlingen som ska delges skickas till den juridiska personen och närmast följande arbetsdag skickas ett kontrollmeddelande om att handlingen har skickats. Handlingen och kontrollmeddelandet ska skickas till den postadress som är registrerad för den juridiska personen. Det innebär att om det är ett aktiebolag som är mottagare så är det adressen i bolagsregistret som ska användas (se 28 §).

10. En viktig begränsning är att särskild delgivning med juridisk person endast får användas om ett försök till vanlig delgivning eller förenklad delgivning har misslyckats eller ett sådant delgivningsförsök framstår som utsiktslöst (se 29 §).

Förenklad delgivning

11. Bestämmelser om förenklad delgivning finns i 22-26 §§ delgivningslagen och innebär att myndigheten skickar den handling som ska delges till delgivningsmottagaren och nästa arbetsdag skickas ett kontrollmeddelande om att handlingen har skickats. Något bevis på mottagen handling krävs alltså inte. Förenklad delgivning får endast användas om delgivningsmottagaren har fått information om att det delgivningssättet kan komma att användas. Information om förenklad delgivning kan delges på olika sätt, genom vanlig delgivning, muntlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person eller stämmingsmannadelgivning (se 25 §).

12. Tingsrättens möjligheter att använda förenklad delgivning när ett mål har överlämnats från Kronofogdemyndigheten framgår av 60 a § lag (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. Om Kronofogdemyndigheten har delgett information om förenklad delgivning kan tingsrätten använda sig av förenklad delgivning utan att delge informationen på nytt.

13. Eftersom förenklad delgivning innebär att det inte krävs något bevis på att delgivningsmottagaren har mottagit handlingen är det viktigt att informationen om förenklad delgivning är tydlig och informativ. Det ska stå klart för delgivningsmottagaren till vilken adress delgivningsförsändelserna fortsättningsvis kommer att skickas (se prop. 2009/10:237 s. 134).

14. Föreskrifter om vad informationen ska innehålla får meddelas av Domstolsverket (se 25 § delgivningsförordningen [2011:154]). De föreskrifter som Domstolsverket har meddelat i detta avseende finns i DVFS 2011:7. Av föreskrifterna framgår bl.a. att informationen ska innehålla upplysning till delgivningsmottagaren om att myndigheten i fortsättningen kan komma att använda förenklad delgivning i målet eller ärendet genom att skicka den handling som ska delges till delgivningsmottagarens senast kända adress.

15. Vid förenklad delgivning ska handlingen och kontrollmeddelandet skickas till delgivningsmottagarens senast kända adress (se 23 §). Med det avses den adress som delgivningsmottagaren har anvisat eller, om så inte har skett, den adress som tidigare har använts i målet eller ärendet. I förarbetena konstateras att utvecklingen med ökad användning av elektroniska tjänster medför att det för en del parter är enklare att bevaka handlingar som skickas med e-post än med vanlig post. Bestämmelsen är därför tekniskneutral. Det finns alltså inget hinder mot att handlingen och kontrollmeddelandet skickas på annat sätt än med post. Enligt förarbetena bör det emellertid inte vara möjligt att skicka handlingen på elektronisk väg utan att parten har anvisat ett sådant överföringssätt. (Se prop. 2009/10:237 s. 137 och 242.)

16. Det kan konstateras att användningen av elektronisk kommunikation har blivit ännu vanligare än vad som var fallet när delgivningslagen infördes år 2011. Det har även utvecklats en rutin bland domstolarna som innebär att e-postadress används vid förenklad delgivning om delgivningsmottagaren har kommunicerat med domstolen på det sättet. Något uttryckligt besked från delgivningsmottagaren om att han eller hon vill att e-postadressen ska

användas vid delgivning brukar alltså inte krävas av domstolarna. Denna ordning är förenlig med lagtexten som enbart anger att den senast kända adressen ska användas. Om delgivningsmottagaren har anvisat eller använt e-post i kommunikation med myndigheten kan det därför finnas förutsättningar att använda e-post vid förenklad delgivning.

17. Av betydelse för bedömningen av om e-post kan användas i det enskilda fallet är dock vilken information som delgivningsmottagaren har fått. Av den information om förenklad delgivning som domstolarna normalt sett använder sig av framgår uttryckligen att delgivning kan komma att ske via e-post om delgivningsmottagaren har lämnat en sådan adress till domstolen. När delgivningsmottagaren har fått sådan information finns det inga hinder mot att använda e-post vid förenklad delgivning om delgivningsmottagaren har kommunicerat med domstolen på det sättet. Andra myndigheter kan ha utformat informationen om förenklad delgivning på andra sätt. För att det ska vara möjligt att övergå till förenklad delgivning med e-post är dock ett minimikrav att delgivningsmottagaren fått information om att den senast kända adressen kommer att användas (jfr 23 § delgivningslagen och DVFS 2011:7).

18. Om delgivningsmottagaren inte har fått korrekt information om förenklad delgivning är det inte möjligt att använda det delgivningssättet. Bristande delgivning kan medföra att domvilla föreligger och att den meddelade domen eller beslutet undanröjs (se 59 kap. 1 § RB).

Bedömningen i detta fall

19. Kronofogdemyndigheten försökte först delge betalningsföreläggandet med vanlig delgivning och när det inte lyckades användes särskild delgivning med juridisk person. Sådan delgivning ska ske till den adress som bolaget har registrerat i bolagsregistret, vilket också har skett. [REDACTED] har alltså delgetts betalningsföreläggandet.

20. Information om förenklad delgivning bifogades betalningsföreläggandet. Informationen är emellertid inte utformad i enlighet med Domstolsverkets föreskrifter. Det framgår inte att domstolen kan komma att använda förenklad delgivning i målet genom att skicka den handling som ska delges till delgivningsmottagarens senast kända adress, utan endast att domstolen skickar brev med den handling som ska delges, att man måste bevaka sin post och att adressändring ska meddelas till domstolen. Annat går inte att utläsa av informationen än att delgivningen kommer att ske per post till bolagets registrerade adress.

21. [REDACTED] har således inte fått korrekt information om förenklad delgivning och det kan inte ha stått klart för bolaget att e-post skulle kunna användas för att delge handlingar genom förenklad delgivning. Vid sådant förhållande saknar det betydelse att bolaget i och för sig har kommunicerat med domstolen via e-post.

22. Det har alltså inte funnits förutsättningar för tingsrätten att använda e-post för att delge föreläggandet med förenklad delgivning. Tredskodom skulle därför inte ha meddelats. Handläggningen vid tingsrätten har innefattat ett sådant rättegångsfel att tredskodomen ska undanröjas och målet visas åter till tingsrätten för fortsatt handläggning.

HD:S AVGÖRANDE

Se HD:s beslut.

HD (justitieråden [REDACTED]
[REDACTED]) meddelade den 18 oktober 2022 följande beslut.

SKÄL

Frågan i HD

1. Frågan i HD är om det har funnits förutsättningar för tingsrätten att delge ett föreläggande om att avge svaromål vid äventyr av tredskodom med förenklad delgivning genom att skicka föreläggandet och kontrollmeddelandet till en e-postadress som tidigare använts i målet.

Bakgrund

2. [REDACTED] ansökte om betalningsföreläggande mot [REDACTED] Equestrian AB och yrkade att bolaget skulle betala 100 000 kr. Beloppet avsåg ett krav som hade uppkommit i samband med ett hästköp.

3. Efter ett misslyckat försök med vanlig delgivning delgavs [REDACTED] betalningsföreläggandet genom särskild delgivning med juridisk person. Till föreläggandet bifogades information om att förenklad delgivning kunde komma att användas om målet överlämnades till domstol. Av informationen framgick bl.a. att domstolen, vid användande av förenklad delgivning, skickar brev med den handling som ska delges och att domstolen därefter skickar ytterligare ett brev med uppgift om att handlingen har skickats. Det framgick också att det är viktigt att den berörde läser sin post och meddelar domstolen om han eller hon ändrar adress. Däremot fanns ingen information om att e-post kunde komma att användas vid delgivningen.

4. Något bestridande av föreläggandet kom inte in och Kronofogdemyndigheten meddelade utslag i enlighet med ansökan. [REDACTED] ansökte om återvinning och ärendet överlämnades till tingsrätten.

5. Efter att tingsrätten avslagit ett inhibitionsyrkande från [REDACTED] skrev en företrädare för bolaget ett mejl till tingsrätten och frågade bl.a. om beslutet innebar att bolaget inte skulle få sin sak prövad. Tingsrätten svarade på mejlet och förklarade att beslutet bara gällde frågan om inhibition.

6. En månad senare förelade tingsrätten [REDACTED] att inkomma med svaromål vid äventyr av tredskodom. Tingsrätten skickade föreläggandet till Sunnanväder enligt rutinerna för förenklad delgivning. Vid delgivningen användes den e-postadress som företrädaren för bolaget tidigare hade använt för att ställa sin fråga om inhibitionsbeslutets innebörd. Något svar inkom inte och tingsrätten meddelade tredskodom.

7. [REDACTED] klagade i hovrätten över domvilla och gjorde gällande att bolaget inte hade delgetts vare sig betalningsföreläggandet eller föreläggandet från tingsrätten. Bolaget framhöll bl.a. att det inte funnits förutsättningar för tingsrätten att delge föreläggandet med förenklad delgivning via e-post.

8. Hovrätten kom fram till att det inte hade förekommit något rättegångsfel som utgjort domvilla. Avgörande för hovrättens bedömning var att [REDACTED] väder hade kommunicerat med tingsrätten via e-post under målets handläggning där. Det hade på grund av detta funnits förutsättningar för tingsrätten att delge föreläggandet via e-post.

När delgivning ska användas

9. Om rätten ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det göras genom delgivning. Delgivning ska användas om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt användas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna. (Se 33 kap. 3 a § RB.)

10. Ett föreläggande att inkomma med svaromål vid äventyr av att tredskodom annars kan meddelas är en sådan underrättelse som ska delges (jfr t.ex. prop. 1990/91:11 s. 53).

Förenklad delgivning

Allmänt om förenklad delgivning

11. Bestämmelser om förenklad delgivning finns i 22-26 §§ delgivningslagen (2010:1932). Sådan delgivning görs genom att myndigheten skickar den handling som ska delges till delgivningsmottagaren och därefter, nästa arbetsdag, ett kontrollmeddelande om att handlingen har skickats. Något bevis på att handlingen har mottagits krävs inte. Förenklad delgivning får användas endast om delgivningsmottagaren har fått del av information om att det delgivningssättet kan komma att användas. Information om förenklad delgivning kan delges genom vanlig delgivning, muntlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person eller stämningssmannadelgivning.

12. Om Kronofogdemyndigheten har överlämnat ett mål till tingsrätten efter en ansökan om återvinning och myndigheten har lämnat information om att förenklad delgivning kan komma att användas i tingsrätten, behöver tingsrätten inte på nytt delge sådan information (se 60 a § lagen, 1990:746, om betalningsföreläggande och handräckning läst tillsammans med 54 § samma lag).

13. Eftersom förenklad delgivning innebär att det inte krävs något bevis för att handlingen har mottagits är det av central betydelse att informationen om förenklad delgivning är tydlig. Det är särskilt viktigt att det av informationen enkelt går att förstå till vilken adress som försändelserna fortsättningsvis kommer att skickas (jfr prop. 2009/10:237 s. 134).

Förenklad delgivning med e-post

14. Vid förenklad delgivning ska handlingen och kontrollmeddelandet skickas till delgivningsmottagarens senast kända adress (se 23 §). När bestämmelserna om förenklad delgivning ursprungligen infördes avsågs med denna adress alltid en postadress. I samband med att den nya delgivningslagen trädde i kraft år 2011 gjordes emellertid regleringen teknikneutral. Detta innebär att den senast kända adressen numera kan utgöras också av en e-postadress. Den som vill använda sig av förenklad delgivning behöver alltså vid sitt ställningstagande till frågan om vilken adress som är den senaste också avgöra vilket kommunikationssätt - vanlig post eller e-post - som ska användas.

15. När det gäller den sist nämnda frågan gavs i förarbetena uttryck för uppfattningen att en handling bör kunna skickas på elektronisk väg bara under förutsättning att parten har anvisat ett sådant överföringssätt (se prop. 2009/10:237 s. 137).

16. Sedan förarbetsuttalandet gjordes har användningen av elektronisk kommunikation blivit alltmer utbredd. Det har lett till att det har utvecklats en rutin bland domstolarna som innebär att e-post normalt används vid förenklad delgivning, om delgivningsmottagaren i målet har kommunicerat med domstolen på det sättet. Något uttryckligt besked från delgivningsmottagaren om att kontakterna ska ske med e-post brukar i dessa fall inte krävas av domstolarna.

17. Den i domstolarna utvecklade ordningen är förenlig med lagtexten som inte anger annat än att den senast kända adressen ska användas. Om delgivningsmottagaren har använt en viss e-postadress i kommunikation med domstolen, bör det därför ofta finnas förutsättningar att använda den adressen vid förenklad delgivning. Med hänsyn till intresset av att delgivningsmottagaren är klar över vart försändelserna kommer att skickas, måste det emellertid då förutsättas att det av den information som har lämnats framgår att delgivningen kan komma att ske med e-post till en adress som den berörde på något sätt - t.ex. genom att använda den i målet - har lämnat till domstolen.

Bedömningen i detta fall

18. Av handlingarna i målet framgår att [REDACTED] under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts betalningsföreläggandet samt att bolaget, i samband därmed, också delgetts information om att förenklad delgivning kunde komma att användas i tingsrätten.

19. Av den information som Kronofogdemyndigheten delgav [REDACTED] framgick inte på något sätt att delgivning i fortsättningen kunde komma att ske med användande av e-post (se p. 3). Med hänsyn till det sätt på vilket informationen var utformad hade det - för att förenklad delgivning med e-post skulle kunna användas - krävts att [REDACTED] på ett tydligt sätt gett uttryck för att bolaget önskade att den förenklade delgivningen skulle ske på det sättet. Enbart det förhållandet att en företrädare för [REDACTED] har använt e-post för att ställa en fråga till tingsrätten är i det avseendet inte tillräckligt.

20. Följaktligen har det inte funnits förutsättningar för tingsrätten att använda e-post för att delge föreläggandet med förenklad delgivning. Det har inte visats att [REDACTED] ändå tagit del av föreläggandet. Tredskodom skulle därför inte ha meddelats. Handläggningen vid tingsrätten har innefattat ett sådant rättegångsfel att tredskodomen ska undanröjas och målet visas åter till tingsrätten för fortsatt handläggning.

hd:s avgörande

HD ändrar hovrättens beslut, undanröjer tingsrättens tredskodom och visar målet åter till tingsrätten för fortsatt behandling.

Sökord: Delgivning; E-post; Förenklad delgivning
